

Ελληνίδες νύφες στην Αυστραλία

Πριν από 50 και πλέον χρόνια, πολλές χιλιάδες ήταν οι Ελληνίδες νύφες που μετανάστευσαν στην Αυστραλία. Νέες κοπέλες που πήγαιναν στην άλλη άκρη του κόσμου για να παντρευτούν έναν άνδρα που γνώρισαν μόνο σε ...φωτογραφία.

Κάθε μια έχει να διηγηθεί και μια συγκλονιστική ιστορία. Σήμερα οι γυναίκες αυτές είναι γιαγιάδες. Έκαναν οικογένεια, απέκτησαν παιδιά, τα περισσότερα πετυχημένοι επιστήμονες και επιχειρηματίες και τώρα προσέχουν τα εγγόνια τους!

Μόνο που η ιστορία τους και η προσφορά τους δεν έχει καταγραφεί συνολικά έτσι για να μείνει στην ιστορία.

Ένας ομογενής εκπαιδευτικός, που έφτασε στην Αυστραλία, πριν από 52 χρόνια, μ' ένα γερασμένο πλοίο που μετέφερε 900 Ελληνίδες νύφες, εδώ και δυο χρόνια ξεκίνησε να συγκεντρώνει στοιχεία.

Να βρει τις 900 νύφες με τις οποίες έφτασε στην Αυστραλία, να δει τι απέγιναν και να καταγράψει την ιστορία τους σε βιβλίο και σε ψηφιακό δίσκο (DVD), πιστεύοντας πως "πρόκειται για μια συγκλονιστική ιστορία που δεν έχει ειπωθεί σε όλη της την έκταση".

Ήδη βρίσκεται σε καλό δρόμο. Έχει εντοπίσει αρκετές, έχει συγκεντρώσει πολύτιμο υλικό και φιλοδοξεί πως τόσο το βιβλίο όσο και το DVD θα κυκλοφορήσουν σύντομα.

Πρόκειται για τον Παναγιώτη Φωτάκη, εκπαιδευτικό, που σήμερα ζει και εργάζεται στην Αδελαΐδα.

Η ιστορία του, πολύ περιληπτικά, έχει ως εξής:

Μάιος και Ιούνιος του 1957. Το πλοίο Μπεγκόνα (Begona) μεταφέρει εκατοντάδες μετανάστες στην Αυστραλία. Ανάμεσά τους και 900 νύφες. Πήγαιναν στην Αυστραλία για να παντρευτούν άνδρες, που γνώριζαν μόνο από φωτογραφίες. "Μας πήρε ένα μήνα να φθάσουμε στην Αυστραλία" θυμάται και προσθέτει:

"Για μας το ταξίδι ήταν ευχάριστο. Μέναμε σε ωραίες καμπίνες. Δεν μπορώ να πω το ίδιο όμως και για τις νύφες, αφού πολλές από αυτές ήταν κάτω από το κατάστρωμα, μέσα στη βουή και τη δυσσομία, γεγονός που έκανε το ταξίδι τους ανυπόφορα μακρύ και όχι ακριβώς ευχάριστο, όπως μπορεί να φανταστεί κανείς. Πολλές, όπως θυμάμαι τώρα, έρχονταν πάνω στο κατάστρωμα και μερικές μάλιστα κοιμόντουσαν εκεί, σ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού".

Ο ίδιος πάντως, έχει ευχαριστες αναμνήσεις τις οποίες μοιράζεται μαζί μας:

"Το ότι μου έδιναν σημασία, αυτά τα υπέροχα πλάσματα, μ' έκανε να νιώθω περιέργα. Ήταν πολλές, πάρα πολλές, όμορφες σα νεράιδες, στη μέση του πελάγους, απόμακρες αλλά και φιλικές συγχρόνως. Ρωτούσα τη μητέρα μου να μου πει "ποιες είναι, πού πάνε" και κάθε φορά μου έδινε μια διαφορετική απάντηση. Μόνο προς στο τέλος του ταξιδιού, όταν κοντεύαμε πια να φτάσουμε στην Αυστραλία, μου είπε ότι είναι "οι νύφες που παντρεύτηκαν από φωτογραφία". Αυτό κι αν με μπερδεψε!".

Ο κ. Φωτάκης έχει μνήμες ευχάριστες, αλλά και περιέργες, με όλα αυτά που γίνονταν πάνω στο καράβι, από τη Γιορτή του Ποσειδώνα, μέχρι την τρικυμία και τα πελώρια κύματα που θαρρείς και προσπαθούσαν να καταπιούν το μεγαθήριο αυτό που τους μετέφερε στην άλλη άκρη της γης. Θυμάται ακόμα "τα φύκια που βρήκαμε μέσα στο νερό, όταν το πόσιμο είχε τε-

λειώσει και το θαλάσσιο ήταν το μόνο διαθέσιμο νερό".

Επιμένει όμως, στις "νύφες", λέγοντας πως "πολλές ήταν σχεδόν παιδιά, γύρω στα 17, άλλες μεγαλύτερες, ορισμένες κυκλοφορούσαν με μια φωτογραφία στο χέρι, που την έδειχναν στις άλλες ή σ' όποιον ενδιαφερόταν να δει τον "άντρα τους". Όσο πλησιάζαμε όμως στο λιμάνι, η διάθεσή τους άλλαζε. Φαίνονταν ανήσυχες, σχεδόν φοβισμένες. Τώρα μπορώ να καταλάβω γιατί. Το άγνωστο που από απόσταση φαίνεται γοητευτικό, όταν πλησιάζει κανείς να το αγγίξει, αλλάζει μορφή, φαντάζοντας, συχνά, ακόμη και απειλητικό".

Και το πλοίο έφτασε στην Αυστραλία. Φριμάντλ, Μελβούρνη, Σίδνεϊ. Σκηνές που επαναλήφθηκαν πολλές φορές στα λιμάνια της Αυστραλίας στις δεκαετίες του '50 και του '60. Ο λόγος και πάλι στον κ. Φωτάκη:

"Μόλις έφτασε το πλοίο οι νύφες άρχισαν να βγαίνουν έξω κύματα - κύματα, ενώ όσοι περίμεναν απ' έξω φώναζαν ονόματα γυναικεία, δυνατά, οι φωνές μπερδεύονταν, άλλες χαρούμενες κι άλλες γεμάτες αγωνία, λες και βρισκόσουν σε παζάρι, λες και εκείνη την ώρα θα διάλεγαν οι έξω ποια γυναίκα θα έπαιρναν, ενώ, στην πραγματικότητα, ήταν όλα προκαθορισμένα.

Είδα ότι όσοι κρατούσαν φωτογραφίες φώναζαν πιο δυνατά, έσπρωχναν ν' ανοίξουν δρόμο, να φτάσουν μπροστά, ενώ οι νύφες κοιτάζαν ολόγυρα σαν χαμένες. Όσες έβρισκαν το ταίρι τους έφευγαν χαρούμενες, ενώ ήταν πολλές εκείνες που είχαν την αγωνία ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους. Για μένα ήταν η ώρα που περιμένα τη λύση του μυστηρίου. Αυτός ο "γάμος με φωτογραφία", που είχε πει η μητέρα μου, μεγάλωσε την απορία μου αντί να τη λύσει. Τις έβλεπα να φεύγουν ζευγαρωμένες οι πιο πολλές και - θυμάμαι - η σκέψη που με βασάνιζε ήταν αν θα τις συναντούσα ποτέ ξανά".

Ο κ. Φωτάκης πάντα ήθελε να μάθει τι απέγιναν και εδώ και δέκα χρόνια ξεκίνησε μια συστηματική έρευνα που τον οδήγησε στα ίχνη αρκετών στην Αδελαΐδα. "Ορισμένες μάλιστα τις συνάντησα και είχαμε μια γιορτή επανασύνδεσης. Όσο κι αν φαίνεται περίεργο, μερικές τις γνώρισα ως δάσκαλος των παιδιών και των εγγονιών τους. Μιας έχω βαφτίσει τα εγγόνια της, χω-

ρίς καν να υποψιάζομαι ότι οι δρόμοι μας συναντήθηκαν 50 χρόνια πριν στο κατάστρωμα του BEGONA", λέει και συνεχίζει:

"Τότε τις έβλεπα σαν τις μεγάλες αδελφές μου. Όλα αυτά τα χρόνια ήταν, κατά κάποιον τρόπο, οι συγγενείς που είχα χάσει. Σήμερα είναι γιαγιάδες. Μισός αιώνας είναι φυσικό να τις έχει αλλάξει. Άλλες είναι ευχαριστημένες γιατί η ζωή τους φέρεται καλά, ήταν γενναίοι μαζί τους, κι άλλες μιλάνε για τη μαύρη ξενιτιά".

Και γιατί αυτή η έρευνά του;

"Μ' ενδιαφέρει, αυτές οι γυναίκες που έχουν βάλει τα θεμέλια της δεύτερης και τρίτης γενιάς, που έχουν προσφέρει τόσα πολλά, τις πιο πολλές φορές αθόρυβα, χωρίς καν να έρχονται στο προσκήνιο μιας ομογένειας που ακμάζει, να μην μείνουν στην αφάνεια και κυρίως να μη χαθεί αυτός ο συνδετικός κρίκος που μας ενώνει με το παρελθόν, μ' αυτές τις ίδιες τις ρίζες μας. Θέλω αυτό το εγχείρημα να επιτύχει γιατί αν δε γίνει κάτι τώρα που είναι ακόμη στη ζωή, οι πρωτοπόρες αυτές γυναίκες, όλες αυτές οι ιστορίες και οι πληροφορίες που έχουν οι ίδιες να μας δώσουν, μέσα από τα βιώματά τους, θα χαθούν για πάντα και οι νεότερες γενιές δεν θα μάθουν ποτέ από πού ακριβώς κρατάνε".

Η έρευνα του κ. Φωτάκη εν-

δεχομένως έδωσε και την ιδέα στο αυστραλιανό κρατικό κανάλι του ABC να ετοιμάσει ντοκιμαντέρ αρκετών επεισοδίων με τίτλο "Η Δημιουργία της Σύγχρονης Αυστραλίας", και στο οποίο οι Έλληνες θα έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο μιας και συνέβαλαν σημαντικά στη δημιουργία και ανάπτυξη του αυστραλιανού έθνους.

Η ιδέα αυτή δεν αφορά βέβαια, μόνο τους μετανάστες, αν και αρχίζει από την εποχή της μαζικής μετανάστευσης, αλλά όλους τους κατοίκους αυτής της χώρας. "Η Δημιουργία της Σύγχρονης Αυστραλίας" θα γραφεί από τους ίδιους τους πρωταγωνιστές και στο Διαδίκτυο. Δύο περίπου σελίδες το κάθε επεισόδιο, με χίλιες λέξεις, το πολύ, το καθένα, "για να διαβάζονται", όπως θα πούνε οι εμπνευστές της ιδέας.

Από το σύνολο θα επιλεγούν οι πλέον ενδιαφέρουσες και αντιπροσωπευτικές και θα γίνει ένα ντοκιμαντέρ, το οποίο θα προβληθεί το 2010 σε τέσσερα επεισόδια.

Ήδη, αρκετοί ομογενείς έχουν δηλώσει συμμετοχή. Και επειδή οι εμπνευστές της ιδέας δεν ενδιαφέρονται μόνο για τα "επιτεύγματα" αλλά και τις άλλες ανθρώπινες στιγμές, τις πρώτες δυσκολίες και τον "ξεριζωμό", η έμφαση δίνεται εκεί.

Μια Ελληνίδα γράφει, για